

ÚVOD

Viera BAČOVÁ.....7

I. STRATEGICKÉ ROZHODOVANIE

Eva LETOVANCOVÁ.....11

1.	Úvod.....	12
2.	Vymedzenie pojmu strategické rozhodovanie.....	13
3.	Proces strategického rozhodovania (<i>Stratégie decision/decision-making process - SDP/SDMP</i>)	15
	3.1 Fázy procesu strategického rozhodovania.....	16
	3.2 Kognitívne sklony k chybám (<i>cognitive biases</i>).....	19
4.	Paradigmy a dimenzie strategického rozhodovania.....	20
	4.1 Racionalita a obmedzená racionalita.....	20
	4.2 Politika a moc.....	23
	4.3 Smetná nádoba.....	24
5.	Modely a spôsoby strategického rozhodovania.....	25
	5.1 Modely strategického rozhodovania.....	25
	5.2 Spôsoby strategického rozhodovania.....	29
6.	Vybrané aspekty strategického rozhodovania.....	31
	6.1 Racionalita a strategické rozhodovanie.....	31
	6.2 Politická správanie a strategické rozhodovanie.....	33
	6.3 Intuícia a strategické rozhodovanie.....	35
	6.4 Sociálna stránka strategického rozhodovania.....	37
7.	Efektivita strategického rozhodovania.....	39
8.	Implikácie doterajších zistení pre výskum a prax.....	42
	8.1 Metodologické implikácie/dôsledky doterajších zistení pre výskumy strategického rozhodovania.....	42
	8.2 Praktické implikácie poznania procesu strategického rozhodovania.....	44
9.	Záver.....	46

II. BAYESOVSKÉ USUDZOVANIE

Lenka KOSTOVIČOVÁ.....	51
1. Bayesovské usudzovanie - pojmy a princípy.....	52
1.1 Bayesovské usudzovanie a význam jeho skúmania.	52
1.2 História výskumu bayesovského usudzovania.....	54
1.3 Externé reprezentácie numerických informácií	55
2. Teória ekologickej racionality a prístup vnorených množín	58
2.1 Ekologická racionalita a kognitívne privilegovaný formát prirodzených frekvencií	58
2.2 Prístup vnorených množín a formát šanci.....	59
3. Vybrané aspekty strategického rozhodovania.....	61
3.1 Metódy zisťovania mentálnych reprezentácií	61
3.2 Vizualne pomôcky.....	63
3.3 Tréning bayesovského usudzovania.....	65
4. Ďalšie faktory podmieňujúce (ne)úspech v bayesovskom usudzovaní.....	67
4.1 Forma otázky.....	67
4.2 Motivácia a spôsob výberu participantov.....	68
4.3 Individuálne rozdiely.....	68
5. Záver.....	70

III. HISTÓRIA, APLIKÁCIE A HODNOTENIE KONCEPCIE „NATURALISTICKÉ ROZHODOVANIE“

Michal STRÍŽENEC.....	75
1. Zameranie na rozhodovanie v UEP SAV.....	76
2. Doterajšie zahraničné prístupy k rozhodovaniu.....	77
3. Vznik a vývoj NDM.....	77
3.1 História NDM	78
3.2 Publikácie.....	78
4. NDM a jej ďalší rozvoj.....	80
4.1 Základná koncepcia NDM	80
4.2 RPD (recognition-primed decision making).....	81
4.3 Makrokognícia	83
4.4 Expertnosť	84
4.5 Utváranie zmyslu (sensemaking)	85
4.6 Zvládanie neurčitosti	86
4.7 Ďalšie kontexty NDM	87

4.8	<i>Tímové rozhodovanie</i>	89
5.	Metodologické postupy	90
6.	Aplikácia v praxi	91
7.	Hodnotenie NDM	94
7.1	<i>Prednosti</i>	94
7.2	<i>Kritické názory</i>	95
8.	Záver	97

IV. KLASICKÁ A EKOLOGICKÁ RACIONALITA V ROZHODOVANÍ: SPOR O HEURISTIKY

Viera BAČOVÁ	.....	105
1.	Úvod	106
2.	Klasické racionálno-logické normatívne modely rozhodovania	107
2.1	<i>Základné východiská normatívnych modelov</i>	107
3.	Program heuristik a odchýlok Kahnemana a Tverskeho	109
3.1	<i>Deskriptívne skúmanie posudzovania a rozhodovania</i>	109
3.2	<i>Čo je heuristika</i>	110
3.3	<i>Heuristiky, odchýlky a omyly</i>	110
4.	Kritika a hodnotenie prístupu heuristik a odchýlok	113
4.1	<i>Kritika</i>	113
4.2	<i>Zhodnotenie</i>	114
5.	Ekologická racionalita posudzovania a rozhodovania	115
5.1	<i>Limitovaná verzus nelimitovaná racionalita</i>	115
5.2	<i>Veľké svety verzus malé svety</i>	116
5.3	<i>Laboratórium verzus prirodzené prostredie</i>	117
5.4	<i>Správanie adaptívne a adaptabilné</i>	118
5.5	<i>Adaptívne nástroje na rozhodovanie</i>	118
6.	Heuristické rozhodovanie v koncepcii G. Gigerenzera	119
6.1	<i>Heuristiky v ekologickej racionalite</i>	119
6.2	<i>Efekt „menej je viac“</i>	121
6.3	<i>Kompromis presnosť - úsilie</i>	122
6.4	<i>Druhy heuristik</i>	123
7.	Otvorené otázky a smerovania	124

V. PRÍRODA VERZUS VÝCHOVA

Vplyv genetických, biologických, sociálnych a psychologických faktorov na toleranciu ekonomických rizík.

<i>Vladimír BALÁZ</i>	131
1. Úvod. Čo určuje správanie: príroda verzus výchova.	132
2. Vplyv genetiky na správanie	135
2.1 <i>Pokroky v behaviorálnejgenetike</i>	135
2.2 <i>Medzigeneračné korelačné štúdie</i>	138
2.3 <i>Štúdie v behaviorálnej genetike, experimentálnej psychológii a ekonómii</i>	142
2.4 <i>Priame genetické štúdie</i>	150
3. Vplyv biologických, sociálnych a psychologických faktorov na toleranciu rizík	155
3.1 <i>Vzťah genetických, biologických a sociálnych faktorov</i>	156
3.2 <i>Výskumné nástroje a zdroje údajov</i>	158
3.3 <i>Demografia rizika: biologické a sociálne faktory</i>	159
4. Záver: Čo môžeme a nemôžeme očakávať od výskumov v behaviorálnej genetike a behaviorálnej ekonómii.	169
ABSTRACTS	183